

دانشگاه بیرجند

شیوه‌نامه اجرایی و آیین‌نامه آموزشی دوره‌های کاردانی و کارشناسی (پیوسته و ناپیوسته) دانشگاه بیرجند

به نام خدا

این شیوه‌نامه اجرایی برگرفته از آیین‌نامه آموزشی دوره‌های کاردانی و کارشناسی (پیوسته و ناپیوسته) مصوب جلسه ۸۵۹ مورخ ۱۳۹۳/۱۲/۱۶ شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی وزارت متبوع و مصوبه‌های شورای آموزشی دانشگاه می‌باشد که مصوبه‌های شورای آموزشی دانشگاه با ستاره (*) در متن مشخص شده‌اند.

اداره کل امور آموزشی دانشگاه بیرجند

فصل اول: تعاریف

ماده ۱- هدف

هدف از تدوین این آیین‌نامه، تنظیم امور آموزش دانشگاه برای تربیت نیروی انسانی متخصص، متعهد و متناسب با نیازهای جامعه و ایجاد هماهنگی در فعالیت‌های آموزشی دانشگاه و موسسه‌های آموزش عالی کشور و استفاده بهینه از ظرفیت موجود در ارتقای کیفیت آموزشی دانشجویان است.

ماده ۲- تعاریف

۱- وزارت: منظور وزارت علوم، تحقیقات و فناوری است.

۲- دانشگاه: منظور هر یک از دانشگاهها و موسسات آموزشی عالی و پژوهشی (اعم از دولتی و غیر دولتی) است که دارای مجوز تاسیس از مراجع ذی‌ربط بوده و مجری هر یک از دوره‌های کاردانی و کارشناسی ناپیوسته و کارشناسی پیوسته هستند.

۳- آموزش رایگان: منظور آموزش دانشجو در طول سنوات مجاز دوره‌های تحصیلی بدون پرداخت هزینه در دانشگاه‌هایی است که از بودجه عمومی دولت استفاده می‌کنند.

۴- دانشجو: فردی که در یکی از دوره‌های آموزش عالی برابر ضوابط معین، پذیرفته شده، ثبت نام کرده و مشغول به تحصیل است.

۵- حضوری: منظور شیوه‌ای از آموزش است که دانشجو به صورت تمام وقت در فعالیتهای آموزشی دانشگاه شرکت می‌کند.

۶- غیر حضوری: منظور شیوه‌ای از آموزش است که حضور فیزیکی دانشجو در فعالیتهای آموزشی الزامی نیست.

۷- نیمه حضوری: منظور شیوه‌ای از آموزش است که بخشی از آن بصورت حضوری و بخشی از آن به صورت غیر حضوری انجام می‌شود.

۸- راهنمای آموزشی: عضو هیات علمی آگاه و مسلط به امور آموزشی است که از سوی دانشگاه انتخاب می‌شود تا راهنمای تحصیلی دانشجو از تاریخ ورود تا تاریخ دانش آموختگی باشد.

۹- برنامه درسی: منظور مجموعه به هم پیوسته‌ای از دروس هر رشته تحصیلی است که هدف مشخصی را دنبال می‌کند و برنامه آن توسط شورای عالی به تصویب رسیده است.

۱۰- واحد درسی: میزان درسی که مفاد آن برای هر واحد نظری ۱۶ ساعت، عملی یا آزمایشگاهی ۳۲ ساعت، کارگاهی یا عملیات میدانی (بازدید علمی) ۴۸ ساعت، کارورزی یا کار در عرصه ۶۴ ساعت و کارآموزی ۱۲۰ ساعت در طول یک نیمسال تحصیلی یا دوره تابستانی و طبق برنامه درسی مصوب اجرا می‌شود.

۱۱- درس جبرانی: درسی است که به تشخیص گروه آموزشی، گذراندن آن برای رفع کمبود دانش یا مهارت دانشجو در آغاز دوره تحصیلی ضروری است.

۱۲- رشته تحصیلی: یکی از شعب فرعی از گروه‌های علمی است که به لحاظ موضوع کاملاً مشخص است و از موضوعات گروه‌های علمی دیگر متمایز بوده و حداقل به یک کارایی مشخص می‌انجامد.

۱۳- گرایش تحصیلی: هر یک از شعب یک رشته تحصیلی که ناظر بر تخصص باشد، که اختلاف دروس در دو گرایش از یک رشته نباید از ۷ درصد کل واحدهای رشته کمتر و از ۳۰ درصد کل واحدها بیشتر باشد.

۱۴- دوره کاردانی پیوسته: دوره تحصیلی که پس از دوره متوسطه آغاز می‌شود و شامل دانش آموختگانی است که بدون گذراندن دوره پیش دانشگاهی وارد دوره کاردانی شده و حداقل با گذراندن ۶۸ واحد درسی طبق برنامه درسی مصوب به دریافت مدرک کاردانی منتهی می‌شود.

۱۵- دوره کاردانی ناپیوسته: دوره تحصیلی که پس از دوره متوسطه آغاز می‌شود و شامل دانش آموختگانی است که با گذراندن دوره پیش دانشگاهی وارد دوره کاردانی شده و حداقل با گذراندن ۶۸ واحد درسی طبق برنامه درسی مصوب به دریافت مدرک کاردانی منتهی می‌شود.

۱۶- دوره کارشناسی پیوسته: دوره تحصیلی که پس از دوره متوسطه آغاز می‌شود و حداقل با گذراندن ۱۳۰ واحد درسی طبق برنامه مصوب به دریافت مدرک کارشناسی منتهی می‌شود.

۱۷- دوره کارشناسی ناپیوسته: دوره تحصیلی است که پس از دوره کاردانی (پیوسته و ناپیوسته) آغاز می‌شود حداقل با گذراندن ۶۸ واحد درسی طبق برنامه درسی مصوب به دریافت مدرک کارشناسی منتهی می‌شود.

۱۸- گروه آزمایشی: مجموعه رشته‌های مختلف تحصیلی در دوره متوسطه است که با توجه به مواد آزمونی مشترک دسته‌بندی می‌شود.

۱۹- گروه آموزشی: بنیادی‌ترین واحد سازمانی دانشگاهی، متشکل از تعدادی عضو هیات علمی دارای تخصص مشترک در یک رشته علمی است که با ایجاد و راه اندازی آن رشته تحصیلی، در دانشگاه تشکیل می‌شود.

۲۰- شورای آموزشی: یکی از شوراهای تخصصی اولین سطح سیاستگذاری بخشی دانشگاه می‌باشد که در حوزه معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی به ریاست معاون آموزشی تشکیل می‌شود و نسبت به سیاستگذاری و برنامه‌ریزی به منظور ایجاد هماهنگی در امور اجرایی در بخش مربوط و ارائه به شورای دانشگاه و هیات رئیسه اقدام می‌نماید. شورای آموزشی می‌تواند اختیارات مشخص شده در این آیین نامه را به گروه آموزشی یا کمیته منتخب تفویض کند.

۲۱- دانش آموخته: فردی است که یکی از دوره‌های تحصیلی را با موفقیت به پایان رسانده و برابر ضوابط معین، گواهی یا مدرک تحصیلی مربوط را دریافت کرده باشد.

۲۲- نیمسال تحصیلی: هر نیمسال تحصیلی شامل ۱۶ هفته آموزش و دو هفته امتحانات پایانی است.

۲۳- دوره تابستان: شامل ۶ هفته آموزش و یک هفته امتحانات پایانی است.

فصل دوم: شرایط ورود و نظام آموزشی

ماده ۳ - شرایط عمومی و اختصاصی ورود به دوره

۳-۱ داشتن شرایط عمومی ورود به آموزش عالی برابر مصوبات وزارت

۳-۲ احراز توانمندی علمی مطابق مصوبات وزارت

ماده ۴- نحوه اجرای دوره

آموزش در دانشگاه مبتنی برنظام واحدی و به زبان فارسی انجام می‌شود.

تبصره: دانشگاه اختیار دارد در صورت توانایی، برنامه درسی مصوب شورای عالی برنامه ریزی آموزشی را منحصراً برای دانشجویان خارجی در صورتی که به حد نصاب لازم برای تشکیل کلاس برسد با رعایت ضوابط و مقررات مربوط، به زبان انگلیسی ارائه نماید.

ماده ۵- دانشگاه موظف است، برنامه‌های آموزشی و درسی مصوب شورای عالی برنامه ریزی آموزشی وزارت را برای دوره‌ای که در آن با مجوز شورای گسترش آموزش عالی دانشجو پذیرفته است، اجرا نماید.

تبصره: دانشگاه اختیار دارد حداکثر ده درصد از واحدهای درسی هر دوره را با اولویت دروس پایه و عمومی به جز دروس مجموعه معارف اسلامی و فارسی عمومی به صورت الکترونیکی (مجازی) با تاکید بر محتوای الکترونیکی و رعایت استانداردهای مصوب وزارت ارائه نماید.

ماده ۶- دانشگاه موظف است برای هدایت تحصیلی دانشجو از زمان پذیرش، یکی از مدرسان مرتبط با رشته تحصیلی دانشجو را به عنوان راهنمای آموزشی تعیین و اعلام کند.

فصل سوم: واحدهای درسی

ماده ۷- دانشجو در هر نیمسال تحصیلی لازم است حداقل ۱۲ و حداکثر ۲۰ واحد درسی را انتخاب کند حداکثر واحد مجاز انتخابی در دوره تابستان ۶ واحد درسی است.

تبصره ۱: اگر میانگین نمرات دانشجویی در یک نیمسال حداقل ۱۷ باشد در اینصورت دانشجو با تایید گروه آموزشی در نیمسال تحصیلی بعد می تواند حداکثر تا ۲۴ واحد درسی را اخذ نماید.

تبصره ۲: چنانچه دانشجو در نیمسال آخر برای دانش آموختگی، حداکثر ۲۴ واحد درسی باقی داشته باشد، بشرطی که میانگین معدل کل وی بالای ۱۰ باشد می تواند تا ۲۴ واحد درسی را اخذ نماید.

تبصره ۳: در شرایط خاص که دانشجو با گذراندن حداکثر ۸ واحد درسی دانش آموخته شود، با تایید گروه آموزشی، می تواند واحدهای مذکور را در دوره تابستان اخذ نماید.

تبصره ۴: دانشجو همزمان نمی تواند از مفاد تبصره ۲ و ۳ این ماده استفاده کند.

تبصره ۵: در صورتی که واحدهای انتخابی یا باقیمانده دانشجو در پایان هر نیمسال به تشخیص گروه آموزشی، بنا به دلایل موجه و خارج از اراده دانشجو به کمتر از ۱۲ واحد درسی برسد در اینصورت این نیمسال به عنوان یک نیمسال کامل در سنوات تحصیلی وی محسوب می شود، اما در مشروط شدن یا ممتاز شدن دانشجو (موضوع تبصره ۱ همین ماده) بی تاثیر است (به عبارت دیگر در شرایط مذکور، اگر میانگین معدل دانشجو کمتر از ۱۲ شد مشروط نیست و اگر ۱۷ و بالاتر شد ممتاز محسوب نمی شود).

***تبصره ۶:** دلایل موجه و خارج از اراده دانشجو شامل موارد زیر می باشد:

- عدم ارائه دروس در نیمسال مذکور با تایید گروه آموزشی
- حذف به دلیل پزشکی و فوت وابستگان درجه اول با تایید شورای آموزشی دانشکده
- حذف اضطراری با تایید شورای آموزشی دانشکده

***تبصره ۷:** با توجه به مصوبه پنجمین نشست هیات امنای دانشگاهها و موسسات آموزش عالی استان خراسان جنوبی، جریمه عدم انتخاب واحد تا پایان مهلت حذف و اضافه برابر با مبلغ یک میلیون ریال می باشد.

***تبصره ۸:** چنانچه دانشجو بیش از حد مجاز تعیین شده، انتخاب واحد نماید و واجد شرایط نباشد دروس مازاد با نظر آموزش دانشگاه حذف خواهد شد.

ماده ۸- در صورتی که دانشجو در آخرین نیمسال تحصیلی برای دانش آموختگی حداکثر دو درس نظری داشته باشد با تایید گروه آموزشی و با رعایت سقف واحدهای آن نیمسال (موضوع تبصره ۲ و ۳ ماده ۷) می تواند دروس را به صورت معرفی به استاد در آن نیمسال یا دوره تابستان بگذراند.

تبصره ۱: چنانچه دانشجویی قبلاً یک درس عملی-نظری را اخذ ولی نمره قبولی کسب نکند اما دوره عملی درس فوق را گذرانده باشد، می تواند با رعایت مفاد این ماده، بخش نظری آن درس را بصورت معرفی به مدرس اخذ نماید.

***تبصره ۲:** در صورتی که دانشجو برای دانش آموختگی تنها دو درس نظری باقیمانده داشته باشد، می تواند آن دو درس را مازاد بر سقف واحد آن نیمسال به صورت معرفی به استاد اخذ نماید.

***تبصره ۳:** درخواست ارائه دروس بصورت خودخوان صرفاً در دو نیمسال آخر تحصیلی دانشجو، در شرایط خاص و موارد استثناء با تایید گروه آموزشی و شورای آموزشی دانشکده در شورای آموزشی دانشگاه قابل بررسی می باشد.

ماده ۹- چگونگی و ترتیب ارائه تمامی دروس هر دوره و هر رشته با رعایت پیش نیاز (تقدم و تاخر) هر درس طبق برنامه درسی مصوب برعهده گروه آموزشی است.

تبصره ۱: دانشجو در آخرین نیمسال تحصیلی از رعایت مقررات مربوط به این ماده معاف است.

ماده ۱۰- تعداد واحدهای جبرانی با تشخیص گروه آموزشی صرفاً برای دوره کارشناسی ناپیوسته حداکثر ۶ واحد می‌باشد و نمره دروس جبرانی در میانگین نیمسال و کل محاسبه نمی‌شود.

تبصره: دانشگاه اختیاردار برای دانش آموختگان دوره کردانی پیوسته (فاقد مدرک پیش دانشگاهی) که معدل کل آنها زیر ۱۴ است و در دوره کارشناسی ناپیوسته در رشته غیر مرتبط (به تشخیص گروه آموزشی) پذیرفته شده‌اند حداکثر ۲۰ واحد درسی جبرانی ارائه کند این دروس در میانگین نیمسال و کل محاسبه نمی‌شود.

فصل چهارم: آموزش رایگان – حذف و اضافه

ماده ۱۱- آموزش رایگان برای هر دانشجو در هر دوره تحصیلی صرفاً یکبار و در یک رشته تحصیلی امکانپذیر است.
* **تبصره ۱:** دانشجویانی که حداکثر تا یکماه بعد از تاریخ ثبت نام، اقدام به انصراف می‌نمایند معاف از پرداخت هزینه آموزش رایگان می‌باشند.

ماده ۱۲- دانشجوی مشمول آموزش رایگان در دانشگاه‌های دولتی، در صورت حذف یا عدم کسب نمره قبولی در هر درس، برای انتخاب مجدد آن درس، در صورتی که سنوات مجاز تحصیلی دانشجو تمام شده باشد موظف به پرداخت هزینه مربوط طبق مصوبه هیات امنای دانشگاه می‌باشد.
* **تبصره ۱:** مدت زمان سنوات مجاز در ماده ۱۵ مشخص شده است.

* **تبصره ۲:** بر اساس مصوبه سومین نشست هیات‌امنای دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی استان خراسان جنوبی، دانشجو در نیمسال‌های مازاد بر سنوات آموزشی مجاز باید شهریه ورودی‌های نوبت دوم همان سال تحصیلی را پرداخت نمایند.

ماده ۱۳- دانشجوی مشمول این آیین نامه می‌تواند در دوره‌های غیر حضوری که منتهی به مدرک تحصیلی می‌شود مطابق مصوبات مربوط به صورت همزمان تحصیل کند.

تبصره ۱: تحصیل همزمان دانشجویان استعدادهای درخشان بر اساس مصوبات شورای هدایت استعدادهای درخشان وزارت انجام می‌شود.

* **تبصره ۲:** منظور از غیر حضوری در این ماده، دوره‌های مجازی می‌باشد.

ماده ۱۴- برنامه‌ریزی و تصمیم‌گیری درباره چگونگی و زمان حذف و اضافه، حذف اضطراری دروس، اعلام و ثبت نمره، تاریخ تجدیدنظر و غیره طبق شیوه نامه اجرایی مصوب شورای آموزشی دانشگاه انجام می‌شود.

* **تبصره:** دانشجو می‌تواند حداکثر دو درس را در بازه حذف و اضافه انتخاب و یا دو درس انتخابی خود را حذف و یا دو درس انتخابی خود را با دو درس دیگر جابه‌جا نماید مشروط بر آنکه تعداد واحدهای انتخابی از کمترین و بیشترین تعداد واحد تعیین شده در ماده ۷ تجاوز نکند.

فصل پنجم: طول مدت تحصیل

ماده ۱۵- مدت مجاز تحصیل در دوره‌های کردانی (اعم از پیوسته و ناپیوسته) و کارشناسی ناپیوسته دو سال و دوره کارشناسی پیوسته چهارسال است.

تبصره ۱: دانشگاه اختیار دارد در شرایط خاص و با تصویب شورای آموزشی دانشگاه، حداکثر یک نیمسال برای دوره‌های کردانی و کارشناسی ناپیوسته و حداکثر دو نیمسال برای کارشناسی پیوسته، مدت مجاز تحصیل را افزایش دهد. چنانچه دانشجو در این مدت دانش آموخته نشود از ادامه تحصیل محروم خواهد شد.

تبصره ۲: هزینه افزایش سنوات تحصیلی طبق تعرفه مصوب هیات امناء دانشگاه از دانشجویان مشمول آموزش رایگان دریافت می‌شود.

***تبصره ۳:** سنوات آموزشی مجاز دانشجویان بر اساس مصوبه سومین نشست هیات امنای دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی استان خراسان جنوبی به شرح ذیل می‌باشد:

مقطع تحصیلی	کاردانی و کارشناسی ناپیوسته	کارشناسی پیوسته	کارشناسی ارشد ناپیوسته	دکتری PhD
سنوات مجاز	۲/۵ سال	۴/۵ سال	۲/۵ سال	۴/۵ سال

***تبصره ۴:** سنوات معافیت تحصیلی دانشجویان پسر بر اساس جدول ذیل می‌باشد:

مقطع	سنوات معافیت تحصیل	سنوات ارفاقی	حداکثر مدت سنوات (سنوات قانونی + سنوات ارفاقی)
کاردانی	۲/۵ سال	حداکثر ۲ نیمسال با شرایط خاص	۳/۵ سال
کارشناسی ناپیوسته	۳ سال		۴ سال
کارشناسی پیوسته	۵ سال		۶ سال
کارشناسی ارشد ناپیوسته	۳ سال		۴ سال
دکتری تخصصی	۶ سال		۷ سال

فصل ششم: ارزیابی پیشرفت تحصیلی و حذف دروس

ماده ۱۶- ارزیابی پیشرفت تحصیلی دانشجو در هر درس توسط مدرس آن درس و براساس حضور و فعالیت در کلاس، انجام تکالیف و نتایج امتحانات انجام می‌شود و بصورت عددی از صفر تا بیست محاسبه می‌شود.

تبصره ۱: برگزاری آزمون کتبی برای دروس نظری الزامی است.

تبصره ۲: نمرات دروس تمرین دبیری، کارآموزی و کارورزی، عملیات صحرائی، کار در عرصه و دروسی که در برنامه درسی مصوب با پروژه ارائه می‌شود در صورتی که به تشخیص مدرس و تایید گروه آموزشی مربوط، تکمیل آنها در طول یک نیمسال تحصیلی میسر نباشد ناتمام تلقی می‌شود و قطعی شدن نمره ناتمام طبق شیوه نامه ماده ۱۴ انجام می‌شود.

***تبصره ۳:** حداکثر زمان اعلام نمرات ناتمام دروس تبصره ۲، حداکثر ۲ ماه بعد از بازه امتحانات تعیین می‌شود و بعد از این تاریخ، دروس ناتمام حذف آموزشی خواهند شد.

ماده ۱۷- حضور دانشجو در تمام جلسات درس دوره‌های حضوری الزامی است.

تبصره ۱: اگر دانشجو در درسی بیش از ۳/۱۶ جلسات یا در جلسه امتحان پایان نیمسال آن درس غیبت کند، چنانچه غیبت دانشجو به تشخیص شورای آموزشی دانشگاه غیرموجه تشخیص داده شود نمره آن درس صفر و در صورت تشخیص موجه آن درس حذف می‌شود در این صورت رعایت حد نصاب ۱۲ واحد در طول نیمسال برای دانشجو الزامی نیست ولی نیمسال مذکور به عنوان یک نیمسال کامل جزو سنوات تحصیلی وی محسوب می‌شود.

تبصره ۲: در شرایط خاص، حذف تمام دروس یک نیمسال تحصیلی با درخواست کتبی دانشجو و تایید شورای آموزشی دانشگاه قبل از شروع امتحانات و با احتساب در سنوات تحصیلی امکان‌پذیر است.

تبصره ۳: دانشجو می‌تواند با رعایت مفاد تبصره ۱ این ماده، در صورت اضطرار تا دو هفته قبل از شروع امتحانات پایان نیمسال، صرفاً یک درس نظری را با تایید گروه آموزشی حذف کند به شرط آن که تعداد واحدهای باقیمانده دانشجو کمتر از ۱۲ واحد نشود.

***تبصره ۴:** بررسی مستندات مربوط به غیبت موجه کلاسی دانشجویان در خصوص موارد ذیل به شورای آموزشی دانشکده واگذار شد:

- موارد پزشکی با ارائه گواهی بستری
- فوت وابستگان درجه اول

***تبصره ۶:** بازه حذف تکدرس تا دو هفته قبل از شروع امتحانات می‌باشد که تاریخ آن برای هر نیمسال تحصیلی توسط شورای آموزشی دانشگاه تعیین می‌شود.

***تبصره ۷:** با توجه به مصوبه پنجمین نشست هیات امنای دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی استان خراسان جنوبی، بررسی درخواست حذف تکدرس دانشجویان پس از مهلت مقرر (حذف اضطراری) منوط به پرداخت مبلغ دویست هزار ریال می‌باشد. درخواست دانشجو به همراه فیش واریزی برای حذف اضطراری یک درس نظری، باید حداکثر تا روز امتحان درس به گروه آموزشی تحویل شود.

***تبصره ۸:** حذف اضطراری و حذف تکدرس مشروط بر این است که غیبت دانشجو در آن درس بیش از ۳/۱۶ مجموع ساعات آن درس نباشد و همچنین تعداد واحدهای باقیمانده وی از ۱۲ کمتر نشود.

***تبصره ۹:** درخواست حذف پزشکی و فوت وابستگان درجه اول توسط شورای آموزشی دانشکده مورد بررسی قرار خواهد گرفت.

ماده ۱۸- حداقل نمره قبولی در هر درس ۱۰ است.

تبصره ۱: دانشجویی که در هر نیمسال در یک یا چند درس نمره قبولی کسب نکند چنانچه در نیمسال‌های بعدی، درس یا دروس مذکور را با نمره قبولی بگذراند، نمره یا تمام نمره‌های مردودی قبلی در زیرنمرات تحصیلی دانشجو فقط ثبت و باقی می‌ماند اما این نمره‌ها در محاسبه میانگین کل دوره بی‌اثر و صرفاً آخرین نمره قبولی در آن درس ملاک محاسبه میانگین کل دوره خواهد بود.

تبصره ۲: گذراندن دروس با استفاده از تبصره ۱، صرفاً برای محاسبه میانگین کل دوره تحصیلی در هنگام دانش آموختگی می‌باشد و مشروطی دانشجو در نیمسال‌های قبل را خنثی نمی‌کند.

تبصره ۳: تسهیلات این ماده شامل دانشجویانی که به دلیل تقلب و یا حکم کمیته انضباطی نمره مردودی دریافت می‌کنند نمی‌شود.

***تبصره ۴:** تسهیلات این ماده شامل دانشجویانی که به دلیل غیبت کلاسی و امتحانی غیر موجه، نمره صفر اخذ نموده‌اند نیز نخواهد شد.

***تبصره ۵:** اگر دانشجویی در یک درس اختیاری نمره قبولی کسب نکند، می‌تواند به جای آن درس با تایید گروه آموزشی از سایر دروس انتخابی اخذ نماید و نمره درس اختیاری مردودی در محاسبه معدل کل دوره بی‌اثر خواهد بود.

ماده ۱۹ - چنانچه میانگین نمرات دانشجو در هر نیمسال تحصیلی کمتر از ۱۲ باشد، دانشجو در آن نیمسال مشروط تلقی می‌شود و در نیمسال بعدی حداکثر می‌تواند تا ۱۴ واحد درسی انتخاب کند.

تبصره: چنانچه دانشجویی در دوره کاردانی و کارشناسی ناپیوسته دو نیمسال و در دوره کارشناسی پیوسته ۳ نیمسال اعم از متوالی یا متناوب مشروط شده باشد، از تحصیل محروم می‌شود.

ماده ۲۰- دانشجو می‌تواند با رعایت سنوات مجاز تحصیل، در دوره کاردانی و کارشناسی ناپیوسته، یک نیمسال و در دوره کارشناسی پیوسته حداکثر دو نیمسال از مرخصی تحصیلی استفاده کند.

تبصره ۱: مدت مجاز مرخصی زایمان، دو نیمسال تحصیلی و بدون احتساب در سنوات تحصیلی است.

تبصره ۲: مدت مجاز مرخصی پزشکی، در صورت تایید پزشک معتمد دانشگاه و شورای آموزشی دانشگاه، حداکثر دو نیمسال تحصیلی و بدون احتساب در سنوات تحصیلی است.

تبصره ۳: بررسی سایر مصادیق مرخصی تحصیلی (مانند ماموریت همسر و یا والدین) حداکثر تا دو نیمسال تحصیلی و بدون احتساب در سنوات مجاز، در اختیار شورای آموزشی دانشگاه است.

تبصره ۴: دانشجوی می‌تواند با تشخیص شورای آموزشی دانشگاه از مجموع مرخصی‌های مذکور در این ماده و تبصره‌های مندرج در آن بهره‌مند شود.

* **تبصره ۵:** سقف سنوات معافیت تحصیلی با توجه به ماده ۱۵ باید رعایت شود.

ماده ۲۱- ثبت نام نکردن دانشجو در هر نیمسال تحصیلی، انصراف از تحصیل محسوب می‌شود.

تبصره: تصمیم‌گیری در مورد بازگشت به تحصیل دانشجوی منصرف از تحصیل برعهده شورای آموزشی دانشگاه است.

ماده ۲۲- دانشجوی متقاضی انصراف از تحصیل، باید درخواست انصراف خود را شخصاً و به صورت کتبی به اداره آموزش دانشگاه تسلیم کند. دانشجو مجاز است فقط برای یک بار و تا دو ماه از تاریخ ارائه درخواست، تقاضای انصراف خود را پس بگیرد در غیر اینصورت، پس از انقضای این مهلت، حکم انصراف از تحصیل وی صادر می‌شود.

فصل هفتم: مهمانی، انتقالی و تغییر رشته

ماده ۲۳- دانشجوی دوره‌های کاردانی و کارشناسی پیوسته با داشتن شرایط زیر می‌تواند از یک رشته یا گرایش به رشته یا گرایش دیگر تحصیلی در همان دانشگاه تغییر رشته یا گرایش دهند:

الف: وجود رشته یا گرایش مورد تقاضای دانشجو در دانشگاه

ب: موافقت گروه آموزشی مبدا و مقصد با تایید شورای آموزشی دانشگاه

ج: کمتر نبودن نمره‌های اکتسابی دانشجو در آزمون سراسری گروه آزمایشی ذی ربط از نمره آخرین فرد پذیرفته شده در آن رشته یا گرایش در دانشگاه و در سال پذیرش با تایید سازمان سنجش کشور

د: امکان ادامه تحصیل دانشجو در رشته یا گرایش جدید در سنوات مجاز باقیمانده

تبصره ۱: دانشجو صرفاً در هر دوره تحصیلی برای یک بار می‌تواند با رعایت شرایط این ماده تغییر رشته یا گرایش بدهد.

* **تبصره ۲:** الزامی است که دانشجو، درخواست انتقال توأم با تغییر رشته خود را بعد از نیمسال دوم و قبل از نیمسال پنجم تحصیلی به گروه آموزشی تسلیم نماید تا در گروه آموزشی و شورای آموزشی دانشکده مورد بررسی و نتیجه به اداره کل امور آموزشی ارجاع شود. تغییر رشته در موارد خاص و خارج از بازه ذکر شده توسط شورای آموزشی دانشگاه قابل بررسی خواهد بود.

* **تبصره ۳:** درخواست تغییر رشته درون دانشگاهی در نیمسال اول تحصیلی توسط شورای آموزشی دانشگاه قابل بررسی می‌باشد.

ماده ۲۴- تغییر رشته از دوره‌های پایین به دوره‌های بالاتر، از غیر دولتی به دولتی، از شبانه به روزانه از غیرحضوری به نیمه حضوری و حضوری ممنوع است ولی برعکس آن مجاز است.

تبصره: تغییر رشته دانشجویی که پذیرش وی در دوره از طریق بدون آزمون می‌باشد به رشته‌های که پذیرش در آنها از طریق آزمون سراسری صورت گرفته، ممنوع است.

ماده ۲۵- تغییر رشته دانشجو در دوره کارشناسی ناپیوسته ممنوع است اما تغییر گرایش با داشتن شرایط و ضوابط ذکر شده در ماده ۲۳ امکان پذیر است.

ماده ۲۶- میهمانی و انتقال دانشجو مطابق آیین نامه میهمانی و انتقال دانشجویان دوره‌های کاردانی و کارشناسی دانشگاهها و موسسات آموزش عالی دولتی و غیر دولتی مصوب وزارت انجام می‌شود.

ماده ۲۷- انتقال توأم با تغییررشته یا گرایش در صورت احراز شرایط (موضوع مواد ۲۸، ۲۷، ۲۶، ۲۵) و با کسب موافقت دانشگاه‌های مبدا و مقصد، فقط برای یک بار امکانپذیر است.

ماده ۲۸- معادل سازی و پذیرش واحدهای درسی گذرانده شده دانشجو براساس دستورالعمل اجرایی مصوب شورای آموزشی دانشگاه امکان پذیر است.

تبصره ۱: به ازای هر ۱۲ تا ۲۰ واحد از دروس معادل سازی شده، یک نیمسال از سنوات مجاز تحصیلی دانشجوی کاسته می‌شود.

تبصره ۲: معادل سازی دروس صرفاً در شیوه‌های آموزشی هم عرض زیر صورت می‌گیرد:

الف: واحدهای گذرانده دانشجوی حضوری به دوره‌های حضوری، نیمه حضوری یا غیر حضوری

ب: نیمه حضوری به نیمه حضوری و غیر حضوری

ج: غیر حضوری به غیر حضوری

***تبصره ۳:** دروس گذرانده شده در دانشگاه‌های پیام نور، غیر انتفاعی، علمی کاربردی، دانشگاه آزاد اسلامی و دانشگاه‌های غیر تابعه وزارتین قابل معادل سازی نیست.

***تبصره ۴:** محتوای آموزشی درس تطبیق داده شده دانشجوی با درس رشته جدید به تشخیص گروه آموزشی باید به میزان ۲/۳ اشتراک محتوایی داشته و نمره درس از ۱۲ کمتر نباشد.

فصل هشتم: دانش آموختگی

ماده ۲۹- ملاک دانش آموختگی برای دوره‌های کردانی و کارشناسی پیوسته و ناپیوسته داشتن میانگین کل حداقل ۱۲ در پایان دوره است.

تبصره: چنانچه میانگین کل دانشجویی پس از گذراندن تمام واحدهای درسی آن دوره کمتر از ۱۲ باشد تنها یک نیمسال با رعایت سقف مجاز سنوات تحصیلی به وی فرصت داده می‌شود تا با اخذ مجدد حداکثر ۲۰ واحد، از درسهایی که با نمره کمتر از ۱۲ گذرانده است میانگین کل دروس اخذ شده خود را به حداقل ۱۲ برساند و مدرک تحصیلی دوره را دریافت کند در غیر این صورت از تحصیل محروم می‌شود.

ماده ۳۰- در صورتی که دانشجویی منصرف یا محروم از تحصیل در دوره کارشناسی پیوسته حداقل ۶۸ واحد درسی (شامل حداکثر ۱۰ واحد دروس عمومی و مابقی از سایر دروس دوره) را با نمره قبولی گذرانده و میانگین کل دروس گذرانده وی ۱۲ یا بالاتر باشد در این صورت می‌تواند مدرک دوره کردانی همان رشته را دریافت کند در غیر این صورت به دانشجوی مذکور و همچنین دانشجوی منصرف یا محروم از تحصیل در دوره کردانی و کارشناسی ناپیوسته، فقط گواهی مبنی بر تعداد واحدهای گذرانده شده داده خواهد شد.

تبصره ۱: در صورتی که دانشجوی منصرف یا محروم از تحصیل در دوره کارشناسی پیوسته بیش از واحدهای مورد نیاز دوره کردانی را با نمره قبولی گذرانده باشد در این صورت، دانشگاه دروسی را ملاک میانگین کل برای صدور مدرک کردانی قرار می‌دهد که میانگین کل دانشجوی در آن درس ۱۲، یا بالاتر شود.

تبصره ۲: صدور مدرک کردانی حسب تقاضای دانشجو و صرف نظر از وجود دوره کردانی مصوب در آن رشته یا مجری بودن دانشگاه محل تحصیل دانشجو انجام می‌شود.

ماده ۳۱- تاریخ دانش آموختگی، زمان ثبت آخرین نمره درس دانشجو در اداره آموزش دانشگاه است.

***تبصره:** صرفاً در خصوص دروس معرفی به استادی که تا ۳۰ مهرماه نمر آنها ثبت نهایی می‌شود تاریخ دانش آموختگی دانشجو ۱۳۱ شهریور ماه ثبت خواهد شد.

فصل نهم: سایر مقررات

ماده ۳۲- مسئولیت حسن اجرای این آیین نامه و هرگونه پاسخگویی قانونی مترتب بر آن برعهده دانشگاه است و نظارت بر اجرا و تفسیر بر مفاد بر عهده معاون آموزشی وزارت است.

ماده ۳۳- این آیین نامه در یک مقدمه و ۳۳ ماده و ۳۴ تبصره در جلسه ۸۵۹ مورخ ۱۳۹۳/۱۲/۱۶ به تصویب شورای عالی برنامه ریزی آموزشی رسید و برای دانشجویان ورودی سال تحصیلی ۹۴-۱۳۹۳ و پس از آن و نیز تمام دانشجویانی که در زمان ابلاغ این آیین نامه، شاغل به تحصیل هستند به شرطی که خللی در تحصیل ایشان ایجاد نکند لازم الاجرا است و تمام آیین نامه ها و بخشنامه های مغایر با آن لغو و بلا اثر اعلام می شود.

*تبصره: این شیوه نامه مشتمل بر ۲۷ تبصره در جلسه ۱۳۹۵/۹/۱۶ به تصویب شورای آموزشی دانشگاه بیرجند رسید.